

TALEPAPIR – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd om BUU alm. del spm. U
Titel	Handicapkonventionen og artikel 24
Målgruppe	Børne- og Undervisningsudvalget
Arrangør	Børne- og Undervisningsudvalget
Taletid	Cirka 9 min.
Tid og sted	Torsdag den 18. marts kl. 11.15 – 12.15 i lokale 2-133

Disposition

- 1. Indledning**
- 2. Danmarks implementering af handicapkonventionen**
- 3. Retten til uddannelse efter artikel 24**
- 4. Opfølgning på Danmarks forpligtelser**
- 5. Krav om inddragelse af børn og forældre ved afgørelser om specialundervisning**
- 6. Aktuelle initiativer**
- 7. Afslutning**

Samrådsspørgsmål U: ”Ministeren bedes oplyse, om handicapkonventionens artikel 24 overholdes, når børn med specielle behov bliver flyttet fra et undervisningstilbud til et andet mod barnet og forældrenes vilje og uden en afgørelse. Ministeren bedes samtidig oplyse, om ministeren mener, at konventionens bestemmelse om, at man ikke må segregere, men at der skal sikres et inkluderende uddannelsessystem, og at børn med handicap ikke må udelukkes fra den almindelige grundskoleundervisning på grund af handicap, er fuldstændig implementeret i Danmark.”

1. Indledning

- Tak til Venstre og Konservative Folkeparti for muligheden for at drøfte dette spørgsmål, som både er svært for de familier, der står i det og i forhold til at finde de rigtige greb. Vi har sat et inklusionseftersyn i gang fra regeringens side, fordi vi ikke har fundet den rigtige balance på specialområdet.

- Spørgsmål U indeholder to spørgsmål: Dels om børn må flyttes til et andet undervisningstilbud mod barnets og forældrenes vilje og uden en afgørelse. Dels om handicapkonventionen er fuldt implementeret, når børn kan segregeres.
- Jeg vil først besvare spørgsmålet om implementeringen af handicapkonventionen først.
- Før jeg går over til besvarelsen af de konkrete spørgsmål, vil jeg gerne slå fast med det samme, at mit og regeringens udgangspunkt er - og jeg går ud fra, at det også gælder alle de øvrige partier i Folketinget - **at alle børn har ret** til et **relevant** undervisningstilbud af god kvalitet, der imødekommer deres behov. Uanset om det så er i en almindelig skoleklasse eller i et specialtilbud.

2. Danmarks implementering af handicapkonventionen

- I maj 2009 gav et bredt flertal i Folketinget (S, V, DF, SF, KF, RV, EL og LA) tilslutning til, at Danmark ratificerede FN's Handicapkonvention.
- Formålet med konventionen er at fremme, beskytte og sikre muligheden for, at personer med handicap kan nyde menneskerettigheder og frihedsrettigheder på lige fod med andre, samt at fremme respekten for deres naturlige værdighed.
- Ved ratifikationen påtog Danmark sig en folkeretlig forpligtelse til at indrette sin lovgivning og sin administrative praksis sådan, at konventionens krav blev opfyldt.
- Før Folketingets beslutning havde en arbejdsgruppe, nedsat af det daværende Velfærdsministerium, haft til opgave at finde ud af, om Danmark på alle ressortområder og i al detaillovgivning levede op til de krav og de forpligtelser, som er beskrevet i handicapkonventionen.

- Da forslaget blev fremsat i Folketinget den 22. april 2009, lå det til grund, at der for alle de berørte tilfælde var vedtaget relevant lovgivning i Danmark.
- Med andre ord godkendte Folketinget, at *den danske lovgivning levede op til de krav og forpligtelser, som følger af Handicapkonventionen.*
- Det fremgår også af mit svar til udvalget på almindelig del spørgsmål 479 fra oktober 2020.

3. Retten til uddannelse efter artikel 24

- Handicapkonventionens artikel 24 handler om personer med handicaps ret til uddannelse, og den forpligter deltagerstaterne til at sikre et inkluderende uddannelsessystem på alle niveauer – og livslang læring for personer med handicap.
- Efter artikel 24 skal staterne foretage rimelige tilpasninger ud fra den enkelte persons behov og sikre personer med handicap den nødvendige støtte i det almindelige uddannelsessystem.
- Da Folketinget gav samtykke til at ratificere handicapkonventionen, havde Folketinget vurderet, at folkeskolelovgivningen lever op til konventionen.
- Folketinget har således ikke vurderet, at der var grundlag for at afskaffe muligheden for, at elever kan henvises til specialundervisning i specialskoler eller specialklasser –altså i det vi kalder segregerede specialundervisningstilbud.
- Efter den danske folkeskolelovgivningen skal elever tilbydes specialundervisning i specialskoler og specialklasser, hvis de efter en faglig vurdering har behov for det.

- Børn har således ret til et **relevant** undervisningstilbud. Specialundervisning i specialskoler og specialklasser skal sikre, at børn med særlige behov får den specialpædagogiske støtte, der er nødvendig for, at de kan lære og trives.
- Henvielse til fx en specialskole kan også være en forudsætning for at give barnet lige muligheder for videre uddannelse.
- Dette skal ses i lyset af, at folkeskoleloven allerede giver alle børn - om du er blind, ordblind eller har autisme eller ADHD - ret til et undervisningstilbud, der kan opfylde deres behov.
- Udgangspunktet er, at eleven skal være en del af et alment klassefællesskab – og så få den nødvendige støtte for at kunne trives og lære i dette fællesskab.
- Helt konkret betyder det, at hvis eleven kan have udbytte af undervisningen og kan deltage aktivt i det sociale fællesskab i den almene klasse, så skal eleven ikke henvises til en specialskole eller specialklasse.
- Men vi kunne have haft et samråd om det omvendte spørgsmål end retten til at blive på almenområdet, for det er også forskrækkeligt, hvis vi ikke giver et barn med handicap det nødvendige specialtilbud.
- Det er mit indtryk, at det er det største problem – at der bliver efterspurgt en større grad af støtte og en større grad af specialkompetencer, og at forældre har en oplevelse af, at der går utrolig lang tid, inden deres barn får den fornødne støtte, og nogen får det aldrig – det opfatter jeg som et større problem i skolesektoren end det modsatte.
- Det er derfor vigtigt at få alle nuancer frem i debatten - nemlig både ønsket om at blive på almenområdet, men at der også er forældre, der kraftigt efterspørger støtte til deres børn i et specialtilbud uden at få det.

- Specialundervisning er altid midlertidigt, og der skal mindst én gang om året tages stilling til, om specialundervisningen skal fortsætte, ændres eller ophøre. Både eleven og forældrene skal inddrages i denne afgørelse, der skal ske efter pædagogisk psykologisk rådgivning.

4. Opfølgning på Danmarks forpligtelser

- Når det er sagt, så har vi en løbende forpligtelse til at sikre, at folkeskolelovgivningen lever op til Handicapkonventionen, og det gælder også kommunernes praksis.
- Vores samråd om inklusion den 25. februar, der har givet anledning til dette samråd, er et eksempel på, hvordan regeringen og Folketinget løbende forholder sig til udviklingen på området og påser, at vi lever op til lovgivningen og handicapkonventionen.
- Folketinget har også i flere omgange styrket lovgivningen i overensstemmelse med intentionerne i artikel 24.

Og vi er forpligtet til hvert fjerde år at udarbejde en rapport til FN komitéen om, hvilke tiltag der er igangsat med henblik på at gennemføre konventionen i Danmark. Seneste rapport blev leveret i 2020.

5. Aktuelle initiativer

- Som nævnt på samrådet den 25. februar har vi igangsat en omfattende og ambitiøs evaluering af inklusion og specialpædagogisk bistand, der skal undersøge, hvordan kommunerne tilrettelægger undervisningen for elever med særlige behov i både almen- og specialundervisningen.

- Evalueringen skal undersøge, om elever med særlige behov får opfyldt deres behov for støtte, og om det sker i almen- eller specialundervisningen.
- Vi er desuden på vej med offentliggørelsen af en afrapportering fra en tværminteriel arbejdsgruppe om undervisningen på interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder.
- Rapporten indeholder en grundig kortlægning af undervisningen af udsatte børn og unge på interne skoler, hvoraf en stor del har et psykisk handicap. Det undersøges, om de får den undervisning, de har krav på efter folkeskoleloven, og om kommunerne arbejder for, at de kan udsluses til undervisning i folkeskolen, herunder i specialskoler og specialklasser.

6. Flytning af børn mod deres og forældrenes vilje

- Jeg mener – ligesom Folketinget i 2009 - at Handikapkonventionen er implementeret i den danske folkeskolelovgivning.
- Men en ting er de formelle rammer – det afgørende er, at det holder i den virkelighed, der møder børn med handicap og deres familier.
- Jeg vil gerne at slå fast, at børn med særlige eller specielle behov ikke må flyttes til et andet undervisningstilbud mod deres eller deres forældres vilje, uden at der er truffet en afgørelse.
- Henvielse til specialundervisning skal **altid** ske efter pædagogisk psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene.
- Det er barnets behov, der er i centrum, og hvis fagkundskaben vurderer, at støtte i mindst 9 ugentlige timer eller derover ikke kan opfylde barnets behov i

den almene klasse, så kan kommunen eller skolen ikke lade barnet fortsætte i klassen, selvom det er imod barnets eller forældrenes vilje.

- Der skal være et fagligt og sagligt grundlag for sådan en afgørelse, og muligheden for at klage til Klagenævnet for Specialundervisning giver barnet og forældrene ret til at få afgørelsen prøvet ved en uvildig instans.
- Jeg vil ikke tage stilling til den konkrete sag, der har givet anledning til dette samråd og det tidligere almindelig del spørgsmål, men jeg vil opfordre til, at forældrene eller andre, der repræsenterer deres interesser, henvender sig til ministeriet, hvis de mener, at lovgivningen ikke er overholdt.
- Vi er ikke en klageinstans, men ministeriet har selvfølgelig et ressortansvar på området.

7. Afslutning

- Jeg vil gerne afslutte med at takke for muligheden for at drøfte Danmarks tilslutning til Handicapkonventionen.
- Børn og unge med handicap skal have mulighed for god skolegang og uddannelse, og det er en væsentlig prioritet for regeringen og for mig personligt. Vi skal som et rigt, favnende samfund sikre os, at alle vores børn og unge, uanset deres baggrund, finder deres plads i skolen.